

УДК 343.344

DOI <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2022-81-4-2-77-81>**Данилевський Андрій Олександрович,**

кандидат юридичних наук, доцент

*(Донецький державний університет внутрішніх справ,**м. Кропивницький)*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9315-9381>**Тарасенко Олександр Сергійович,**

кандидат юридичних наук, начальник управління науки та інновацій

*(Департамент освіти, науки та спорту**Міністерства внутрішніх справ України, м. Київ)*ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0369-520X>

ОКРЕМІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ, ПРЕДМЕТОМ ЯКИХ Є КОШТИ НА БАНКІВСЬКОМУ РАХУНКУ

У статті розглядаються проблемні питання, які виникають у разі кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності, предметом яких є безготівкові кошти на банківському рахунку. На підставі аналізу судової практики пропонується власний варіант кваліфікації незаконного заволодіння безготівковими коштами шляхом отримання доступу до банківського рахунку за допомогою платіжного інструменту.

Ключові слова: банківський рахунок, банківська платіжна картка, платіжні інструменти, обман, шахрайство, платіжна операція.

Постановка проблеми. Безготівкові розрахунки стають усе більш популярними в Україні. Це зумовлюється тим, що за використання безготівкових розрахунків досягають значної економії витрат на їх здійснення, прискорення здійснення розрахункових операцій та руху грошових коштів. Крім того, під час безготівкових розрахунків грошова маса акумулюється в банках, і створюються умови для контролю за їх цільовим використанням [1, с. 121]. Однак значне поширення безготівкових розрахунків зумовлює і поширення кримінальних правопорушень, які посягають на них. Зокрема, це стосується коштів, які зберігаються на банківських рахунках, для операцій з якими використовуються банківські картки та інші платіжні інструменти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності присвячені численні роботи фахівців. Зокрема, цим питанням присвятили свої роботи Н.О. Антонюк, Ю.А. Дорохіна, О.О. Дудоров, К.П. Задоя, Д.О. Калмиков, Д.В. Каменський, М.В. Карчевський, В.В. Луцик, М.І. Хавронюк та інші. Проте розвиток суспільних відносин, поява нових форм розрахунків та фінансових ін-

струментів, неоднаковість застосування норм кримінального законодавства у цій сфері зумовлюють необхідність подальших досліджень у цій сфері.

Метою цієї роботи є аналіз проблем кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності, предметом яких є кошти на банківському рахунку.

Виклад основного матеріалу. Правовою базою для використання безготівкових розрахунків, банківських рахунків, банківських карток та інших фінансових інструментів в Україні є Цивільний кодекс України, закони України «Про банки і банківську діяльність», «Про платіжні послуги», нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Національного банку України.

Відповідно до законодавства банківські рахунки – рахунки, на яких обліковуються власні кошти, вимоги, зобов'язання банку стосовно його клієнтів і контрагентів та які дають можливість здійснювати переказ коштів за допомогою банківських платіжних інструментів. Банківський платіжний інструмент – засіб, що містить реквізити, які ідентифікують його емітента, платіжну систему, в якій він використовується, та, як правило, держателя цього банківського платіжного інструмента.

За допомогою банківських платіжних інструментів формуються відповідні документи за операціями, що здійснені з використанням банківських платіжних інструментів, на підставі яких проводиться переказ грошей або надаються інші послуги держателям банківських платіжних інструментів [2].

Одними з найбільш поширених платіжних інструментів в Україні, які використовуються населенням, є банківська платіжна картка та платіжний застосунок. Платіжна картка – електронний платіжний засіб у вигляді пластикової чи іншого виду картки. Платіжний застосунок – програмне забезпечення, що дає змогу користувачу ініціювати платіжну операцію з рахунку платника (у тому числі за допомогою платіжних інструментів) та/або здійснювати інші операції, передбачені договором з надавачем платіжних послуг [3]. Саме за допомогою цих платіжних інструментів найчастіше здійснюється незаконне заволодіння коштами, які зберігаються на банківському рахунку. При цьому як у науковій літературі, так і у правозастосовній практиці незаконне заволодіння коштами на банківському рахунку за допомогою платіжних засобів кваліфікується по-різному.

Так, Вироком Березанського міського суду Київської області від 13.11.2019 була засуджена громадянка А., яка 10.04.2019 року близько 21 години, вийшовши із домоволодіння, в якому проживає, знайшла гаманець, у якому знаходилися 5 банківських карток різних банків України та грошові кошти у сумі 700 грн. Реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на таємне викрадення чужого майна з корисливих мотивів, громадянка А., усвідомлюючи протиправність своїх дій, впевнившись у тому, що за її діями ніхто не спостерігає, викрала гаманець із грошовими коштами у сумі 700 гривень та банківськими картками в кількості п'яти штук. Викраденим розпорядилась на власний розсуд, а саме: грошові кошти у сумі 700 грн винна витратила на власні потреби, а використовуючи одну з банківських карт, у банкоматах зняла грошові кошти у сумі 2300 грн та розраховувалася в магазині АТБ за продукти харчування на суму 68,30 грн, завдавши потерпілому своїми злочинними діями матеріальну шкоду на суму 3068,3 грн. Зазначені дії особи були кваліфіковані судом за частиною 1 статті 185 КК України [4]. Фактично відбулося ототожнення заволодіння коштами та платіжним інструментом, який дає доступ до таких коштів. Висновок про таємність заволодіння стосувався саме способу заволодіння платіжним інструментом, а не коштами, що зберігалися на банківському рахунку.

Водночас вироком Житомирського районного суду Житомирської області від 07.06.2019 ОСОБА_2 та ОСОБА_1 визнані винними та засуджені за те, що близько 16 години 28.06.2017 року ОСОБА_2, перебуваючи у АДРЕСА_2, зустрівся зі своєю співмешканкою ОСОБА_1, від якої дізнався, що їхній знайомий ОСОБА_4 попросив її придбати продукти харчування, для чого передав свою банківську картку ПАТ «ПриватБанк», на рахунку якої знаходиться значна сума коштів, при цьому повідомив код від цієї картки. Після цього у ОСОБА_2 виник умисел на незаконне заволодіння належною ОСОБА_4 банківською карткою з метою подальшого заволодіння грошовими коштами потерпілого.

Реалізуючи свій злочинний умисел, ОСОБА_2, за попередньою змовою із ОСОБА_1, діючи узгоджено з єдиним спільним умислом, спрямованим на заволодіння грошовими коштами потерпілого, домовились віддати ОСОБА_4 банківську картку ОСОБА_1 ПАТ

«ПриватБанк», яка зовні схожа на картку ОСОБА_4, але на рахунку якої були відсутні грошові кошти.

Після придбання продуктів харчування ОСОБА_2 та ОСОБА_1 незаконно заволоділи вищевказаною банківською карткою потерпілого ОСОБА_4 та повернулися до буд. АДРЕСА_4, де ОСОБА_1, зловживаючи довірою ОСОБА_4, передала належну йому банківську картку ПАТ «ПриватБанк». Отримавши від ОСОБА_5 цю банківську карту, ОСОБА_4, вважаючи, що ОСОБА_6 повернула належну йому банківську картку, будучи введеним в оману останнього, поклав її до кишені своєї одягу.

З метою доведення свого злочинного умислу до кінця ОСОБА_2, діючи узгоджено з ОСОБА_1, дізнався від останньої код банківської картки ПАТ «ПриватБанк», яка належала ОСОБА_4, та у цей же день близько 22 години приїхав у м. Чуднів, де підійшов до банкомата ПАТ «ПриватБанк», що розташований по вул. Героїв Майдану, 134 у м. Чуднів Житомирської області, та використовуючи банківську картку, яка належала ОСОБА_4, за допомогою якої у період з 22 години 11 хвилин до 22 години 14 хвилин зняв з неї гроші у сумі 7589 грн, якими заволодів шляхом шахрайства, та надалі разом із ОСОБА_1 розпорядився на власний розсуд, спричинивши потерпілому матеріальну шкоду на вказану вище суму. Дії винних були кваліфіковані за частиною 3 статті 357 та частиною 2 статті 190 КК України [5].

Як бачимо, в обох випадках винні особи без відома потерпілого зняли грошові кошти з банківського рахунку за допомогою банкомата. Відрізняються ці випадки лише способом заволодіння банківською карткою. У першому випадку це відбулося таємно, а в другому – шляхом шахрайства. І саме ця обставина зумовила кваліфікацію. Такий підхід видається неправильним, кваліфікація дій винного повинна здійснюватися залежно від способу заволодіння самим майном, а не способу отримання доступу до майна, який був забезпечений внаслідок заволодіння відповідним платіжним інструментом. Схожий висновок міститься і у пункті 17 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності»: «Якщо обман або зловживання довірою були лише способом отримання доступу до майна, а саме вилучення майна відбувалося таємно чи відкрито, то склад шахрайства відсутній. Такі дії слід кваліфікувати відповідно як крадіжку, грабіж або розбій» [6].

Немає однакової позиції щодо кваліфікації незаконного заволодіння коштами на банківському рахунку за допомогою платіжних інструментів і в науковій літературі. Так, на думку одних учених, суспільно небезпечні посягання на власність, які вчиняються з використанням платіжних карток або їх реквізитів та які врешті-решт призводять до несанкціонованого законним держателем картки переказу грошових коштів з його рахунку, є підстави кваліфікувати не як крадіжку, а за статтею 190 КК України як шахрайство [7, с. 149; 8, с. 86].

Водночас, на думку С.Я. Лихової, викрадаючи картку, винна особа вже практично заволодіває грошима, які на ній знаходяться. Якщо держатель картки вчасно її не заблокує, то його гроші будуть викрадені з його рахунку, і банк у такому випадку навіть не несе обов'язку цю суму відшкодувати. А якщо гроші знімаються за допомогою банкомата, вчинене необхідно кваліфікувати як крадіжку, поєднана з проникненням у сховище. Викрадена платіжна картка виступає засобом проникнення [9, с. 199]. З таким твердженням важко погодитись.

По-перше, вислів «гроші, що знаходяться на картці» є некоректним, адже гроші знаходяться не на картці, а на банківському рахунку, а картка виступає лише засобом доступу до нього, інструментом, за допомогою якого клієнт має можливість оперативного надсилати банку розпорядження щодо проведення операцій за рахунком. Блокування картки, її втрата, знищення тощо ніяк не впливають на юридичну долю грошей на банківському рахунку. Тому не можна стверджувати, що, заволодівши карткою, винний фактично заволодіває грошима на банківському рахунку. Що стосується обов'язку відшкодування шкоди, то він відсутній через те, що держатель картки, не повідомивши вчасно, що картка викрадена або втрачена, порушує умови договору з обслуговування банківського рахунку. Спірним є і твердження щодо ознаки проникнення. Використовуючи платіжну картку, винний ініціює від імені клієнта банку операцію списання з банківського рахунку відповідної суми грошей та видачу готівки зі спеціального сховища (банкомата). Банк опосередковано за допомогою засобів комунікації та автоматичної обробки інформації дистанційно видає особі, яку вважає клієнтом, відповідну грошову суму. Тому проникнення не відбувається.

Близькою до позиції С.Я. Лихової є і позиція А.М. Черняка та А.Ю. Прозорова, які зазначають, що злочинці в цьому випадку не зловживають довірою потерпілого, він самостійно не здійснює переказ чи списання коштів з власного банківського рахунку. Фактично такі дії ззовні становлять приховане вилучення грошових коштів з володіння особи зловмисником усупереч волі потерпілого, без його згоди [10, с. 10]. З такою думкою можна погодитися лише частково. Дійсно, злочинці не зловживають довірою потерпілого, він самостійно не здійснює переказ чи списання коштів з власного банківського рахунку, проте він і не може цього зробити, відповідно до умов договору банківського рахунку будь-які операції з коштами, які зберігаються на рахунку, здійснюються банком, клієнт може лише ініціювати відповідну операцію із розпорядження такими коштами. Тому прихованим таке вилучення є лише для потерпілого, але для банку, який виступає в цьому випадку законним володільцем (відповідно до умов договору він зберігає та має право використовувати кошти клієнта), воно є очевидним, він сам проводить операцію зі списання відповідних коштів (термін «вилучення» в цьому випадку видається некоректним, адже навіть за умови використання терміналу самообслуговування особа лише ініціює відповідну платіжну операцію, яка здійснюється банком). У цьому випадку в оману вводиться не потерпілий, а банк, оскільки винна особа, ініціюючи відповідну платіжну операцію, видає себе за власника платіжного засобу, який має право відповідно до умов договору на списання відповідної суми. Той факт, що майно винному передається не потерпілим, а іншою особою, яка вводиться в оману, не є перешкодою для кваліфікації діяння як шахрайства. Така позиція підтримується Верховним Судом України (Постанова від 24 листопада 2016 року у справі № 5-250кк(15)16), який зазначає, що до суб'єктів обману у разі вчинення шахрайства належать не лише власники, а й інші особи, уповноважені на вчинення юридично значущих дій стосовно майна. Введення таких осіб в оману дає підстави говорити про опосередковане вчинення шахрайства. Оскільки стаття 190 КК України не вимагає, щоб особа, яка вводиться в оману у разі вчинення шахрайства, і потерпілий від цього злочину (тобто той, кому заподіюється майнова шкода) збігались [11, с. 13–14].

Навіть за умови використання банкомата або терміналу самообслуговування, де нібито відсутній контакт з людиною, обман може мати місце. Як правильно зазначають науковці, у разі вчинення такого шахрайства вводиться в оману не комп'ютер, що обслуговує операційну систему банку, а людина, яка використовує комп'ютер для інтенсифікації своєї діяльності у сфері банківських розрахунків. Обман у цьому разі є, умовно кажучи, опосередкованим: неправдиві відомості про ініціювання платежу фактичним держателем картки повідомляються не безпосередньо банківському службовцю, а через засоби обчислювальної та комунікаційної техніки. Інакше кажучи, у разі вчинення такого шахрайства обманюється не комп'ютер, а людина, яка використовує комп'ютер для удосконалення своєї діяльності [12].

Можна припустити, що не в останню чергу подібні позиції зумовлені тим, що у Постанові Верховного Суду від 14 лютого 2019 року у справі № 454/420/17 дії винної особи, яка викрала пенсійну банківську картку, а згодом, дізнавшись пін-код від неї, зняла за її допомогою з банківського рахунку 2900 грн, були кваліфіковані за частиною 1 статті 357 та частиною 1 статті 185 КК України [13]. Проте слід зазначити, що кваліфікація за статтею 185 КК України не була предметом розгляду у суді касаційної інстанції, тому суд не висловлював позицію щодо правової оцінки відповідних дій винного, а звернув увагу лише на кваліфікацію за статтею 357 КК України.

Принагідно зауважимо, що неоднакове застосування кримінального законодавства притаманно лише випадкам незаконного заволоніння банківської карткою та її подальшого використання для зняття коштів. У випадках, коли використовуються інші платіжні інструменти (наприклад, платіжний застосунок), кваліфікація відповідних дій як шахрайства не викликає сумнівів у суду. Так, вироком Кіровського районного суду м. Кіровограда від 31 липня 2019 року у справі № 404/4535/19 за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 190 КК України, був засуджений ОСОБА_1, який під приводом дзвінка, в дійсності маючи намір на незаконне використання телефону для заволоніння чужим майном, попросив потерпілу ОСОБА_2 надати йому мобільний телефон, на що ОСОБА_2, будучи введеною в оману щодо дійсних намірів ОСОБА_1, погодилася та передала йому свій мобільний телефон. Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, спрямованого на заволоніння чужим майном шляхом обману, ОСОБА_1, діючи умисно та цілеспрямовано з корисливих мотивів з метою самозбагачення злочинним шляхом, взяв вищезазначений мобільний телефон та під час здійснення дзвінка відійшов з поля зору потерпілої ОСОБА_2, вийшовши з приміщення квартири. Надалі ОСОБА_1 направився до банкомата за адресою: м. Кропивницький, вул. Волкова, 1а, де зняв готівку в сумі 200 грн 00 коп. без банківської картки потерпілої особи, попередньо знаючи пін-код від вказаної картки, використовуючи мобільний телефон ОСОБА_2 для підтвердження авторизації. Заволодівши вказаними грошовими коштами, ОСОБА_1 з місця вчинення правопорушення зник, грошима розпорядився на власний розсуд, спричинивши потерпілій ОСОБА_2 матеріальної шкоди на суму 200 грн 00 коп. [14].

Утім, як зазначалося нами вище, і платіжний застосунок, і платіжна карта є найбільш поширеними у застосуванні видами платіжних інструментів в Україні. За своєю правовою природою зазначені види платіжних інструментів є лише засобом доступу до грошей, які зберігаються на банківському рахунку, тому наведена різна кваліфікація судів видається помилковою.

Висновки. З огляду на викладене можна зробити висновки, що на сьогодні в Україні відсутня однозначна позиція судів щодо кваліфікації дій винного, який заволодів коштами на банківському рахунку з використанням вкраденої банківської картки. У більшості вивчених та наведених судових рішень спосіб вчинення кримінального правопорушення помилково ототожнюється зі способом заволодіння платіжним інструментом, і саме за останнім

здійснюється кваліфікація. На наш погляд, будь-яке заволодіння коштами на банківському рахунку з використанням платіжних інструментів, які належать іншій особі, необхідно кваліфікувати як шахрайство. Сподіваємося, що наведені у цій статті міркування сприятимуть формуванню однозначної позиції щодо кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності, предметом яких є безготівкові кошти на банківському рахунку.

Список використаних джерел

1. Чкан І.О. Безготівкові розрахунки – сучасний спосіб оплати. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2014. Вип. 27. С. 121–124.
2. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5. Ст. 30.
3. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. *Офіційний вісник України*. 2021. № 62. Ст. 3876.
4. Вирок Березанського міського суду Київської області у справі № 356/650/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85623750>.
5. Вирок Житомирського апеляційного суду від 26 грудня 2019 у справі № 294/1685/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86644714>.
6. Про судову практику у справах про злочини проти власності : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 № 10. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09#Text>.
7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: Злочини проти власності / За ред. М.І. Хавронюка. Київ : ВД «Дакор», 2017. 448 с.
8. Ключко А.М., Єременко А.О. Шахрайство з використанням банківських платіжних карток. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 1. С. 85–89.
9. Лихова С.Я. Викрадення грошових коштів із банкоматів (питання кваліфікації). *Юридичний вісник*. 2021. № 1. С. 194–201.
10. Черняк А.М., Прозоров А.Ю. Аспекти запобігання правопорушенням у сфері використання банківських платіжних карток під час проведення безконтактних й інтернет-платежів та їх кваліфікація. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2019. № 4. С. 8–14.
11. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у провадженнях про злочини проти власності. *Сайт «Судова влада України»*. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Ogljad_KKS.pdf.
12. Дудоров О.О. Проблеми кваліфікації шахрайства. *Політика у сфері боротьби зі злочинністю* : матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (11–16 березня 2014 року). Івано-Франківськ. 2014. С. 21–32. URL: <http://law-dep.pu.if.ua/conference2014/articles/dudorov.pdf>.
13. Постанова Верховного Суду від 14.02.2019 у справі № 454/420/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80005723>.
14. Вирок Кіровоградського районного суду м. Кіровограда від 31 липня 2019 року у справі № 404/4535/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83356912>.

References

1. Chkan, I.O. (2014). Bezhotivkovi rozrakhunki – suchasnyy sposib oplaty [Cashless payments – a modern way of payment]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademii»*. Seriya «Ekonomika». Vyp. 27. S. 121–124 [in Ukrainian].
2. Pro banky i bankivsku diialnist: Zakon Ukrainy vid 07.12.2000 № 2121-III [About banks and banking activity: Law of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2001. № 5. St. 30 [in Ukrainian].
3. Pro platizhni posluhy: Zakon Ukrainy vid 30.06.2021 № 1591-IX [On payment services: Law of Ukraine]. *Official Gazette of Ukraine*. 2021. № 62. St. 3876 [in Ukrainian].
4. Vyrok Berezanskoho miskoho sudu Kyivskoi oblasti u spravi № 356/650/19. Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen [Verdict of the Berezan city court of the Kyiv region in case No. 356/650/19]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85623750> [in Ukrainian].
5. Vyrok Zhytomirskoho apeliatsiinoho sudu vid 26 hrudnia 2019 u spravi № 294/1685/17. Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen [Verdict of the Zhytomyr Court of Appeal dated December 26, 2019 in case No. 294/1685/17]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86644714> [in Ukrainian].
6. Pro sudovu praktyku u spravakh pro zlochyny proty vlasnosti: Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 06.11.2009 № 10 [On judicial practice in cases of crimes against property: Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine dated November 6, 2009 No. 10]. *Zakonodavstvo Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09#Text> [in Ukrainian].
7. Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy: Zlochyny proty vlasnosti / Za red. M.I. Khavroniuka [Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine: Crimes against property] Kyiv: VD «Dakor». 2017. 448 s [in Ukrainian].
8. Klochko, A.M., Yeremenko, A.O. (2016). Shakhraistvo z vykorystanniam bankivskykh platizhnykh kartok [Fraud using bank payment cards]. *Yurydychni naukovi elektronni zhurnal*. № 1. S. 85–89 [in Ukrainian].
9. Lykhova, S.Ya. (2021). Vykradennia hroshovykh koshtiv iz bankomativ (pytannia kvalifikatsii) [Theft of cash from ATMs (question of qualifications)]. *Yurydychni visnyk*. № 1. S. 194–201 [in Ukrainian].

10. Cherniak, A.M., Prozorov, A.Yu. (2019). Aspekty zapobihannia pravoporushenniam u sferi vykorystannia bankivskykh platizhnykh kartok pid chas provedennia bezkontaktnykh y internet-platezhiv ta yikh kvalifikatsiia [Aspects of crime prevention in the field of using bank payment cards during contactless and Internet payments and their qualification]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav*. № 4. S. 8–14 [in Ukrainian].

11. Ohliad sudovoyi praktyky Kasatsiynoho kryminalnogo sudu u skladi Verkhovnoho Sudu u provadzheniakh pro zlochyny proty vlasnosti [Review of the judicial practice of the Criminal Court of Cassation as part of the Supreme Court in proceedings on crimes against property]. Sait «Sudova vlada Ukrainy». Retrieved from: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Ogljad_KKS.pdf [in Ukrainian].

12. Dudorov, O.O. (2014). Problemy kvalifikatsii shakhraistva. Polityka u sferi borotby zi zlochynnistiu: materialy mizhnar. nauk.-prakt. Internet-konf. [Problems of fraud qualification. Policy in the field of combating crime] (11–16 bereznia 2014 roku). Ivano-Frankivsk. S. 21–32. Retrieved from: <http://law-dep.pu.if.ua/conference2014/articles/dudorov.pdf> [in Ukrainian].

13. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 14.02.2019 u spravi № 454/420/17. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen [Resolution of the Supreme Court dated February 14, 2019 in case No. 454/420/17]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80005723> [in Ukrainian].

14. Vyrok Kirovskoho raionnogo sudu m. Kirovohrada vid 31 lypnia 2019 roku u spravi № 404/4535/19. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen [Verdict of the Kirovo District Court of Kirovohrad dated July 31, 2019 in case No. 404/4535/19]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83356912> [in Ukrainian].

Danylevskiy Andrii,

PhD in Law, Associate Professor

(*Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi*)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9315-9381>

Tarassenko Oleksandr,

PhD in Law, Head of the Department of Science and Innovation

(*Department of Education, Science and Sports of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Kyiv*)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0369-520X>

SEPARATE ISSUES OF THE QUALIFICATION OF CRIMINAL OFFENSES AGAINST PROPERTY INVOLVED IN THE BANK ACCOUNT

The article considers problematic issues that arise in the qualification of criminal offenses against property, the subject of which are non-cash funds in a bank account. In particular, it is about the criminal possession of bank payment cards and the disposal of the funds on them.

The provisions of regulatory acts in the field of banking operations are analyzed, the concepts of bank payment instrument, bank payment card and bank payment application are considered. It was concluded that the most common types of payment instruments in Ukraine are a bank payment card and a payment application.

The study of court decisions, which qualify the possession of bank payment cards and the disposal of funds on them, shows that the courts qualify such actions as fraud under Article 190 of the Criminal Code of Ukraine. In the case of criminal possession of a payment application and disposal of funds contained in it, the courts offer qualification under Article 185 of the Criminal Code of Ukraine “Theft”.

A study of the positions of scientists on this issue shows that among them there is no unified approach to the qualification of the criminal possession of bank payment cards and the disposal of the funds that are on them.

On the basis of the conducted research of judicial practice and the positions of scientists, an own version of the qualification of illegal acquisition of non-cash funds by obtaining access to a bank account using a payment instrument is proposed. It seems that the conclusions proposed in the article can be useful in further research on the qualification of criminal offenses against property.

Key words: bank account, bank payment card, payment instruments, deception, fraud, payment transaction.

Надіслано до редколегії 12.11.2022